

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT
SPLIT, 2016, LETO XXIV. ŠT. 195

Obisk visoke delegacije v Splitu in v Slovenskem društvu Triglav
Split je odličen primer, da so manjšine mostovi med narodi

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT

GLASILO FINANCIRA URAD ZA
NARODNE MANJŠINE VLADE
REPUBLIKE HRVAŠKE

NASLOVNICA

Vioka delegacija pri Slovencih v Splitu

UREDNIKA

Vera HRGA

UREDNIŠKI ODBOR

Cveto ŠUŠMELJ
Nadežda ETEROVIĆ
Ivan KOSMOS

LEKTORICE IN PREVAJALKE

Vera HRGA
Dada ŠANTIĆ
Ana MATUSINOVIĆ

PRIPRAVA IN TISK

DES Split

NATISKANO

380 izvodov

Uradne ure tajnice:

ponedeljek, sreda in petek zjutraj od 9.00-12.00 ure
Društveni prostori so odprti vsak dan, razen sobote,
nedelje in praznikov od 9.00-12.00

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO TRIGLAV SPLIT

Šibenska 3, 21000 SPLIT, HRVAŠKA
Tel: 021 343 137, Fax: 021 321 434
Uradni mobitel: 091 150 44 98

E-mail: slovensko.drustvo.triglav@st.t-com.hr

www.triglav-split.hr

VSEBINA

Iz življenja društva

- Dr. Milan Brglez, predsednik državnega zbora Republike Slovenije obiskal SKD Triglav
- Obisk visoke delegacije v Splitu in v Slovenskem društvu Triglav
- Split je odličen primer, da so manjšine mostovi med narodi
- Krasna splitska noč na Krasu
- Od doma...do doma
- Gostovanje v Umagu
- Nekaj črtic
- Zapijmo skupaj
- Slovenska pesem v Dalmaciji
- Združeni MePZ Repentabor v Splitu
- Likovna kolonija v Pišecah

Kekci

- Lepo je biti vaša učiteljica
- Poletna šola slovenščine
- Če babica ne zna pripovedovati pravljic
- Motivacijsko pismo
- Čestitamo, Yasmine

Iz drugih društev

- V Zadru obeležili 11. Mednarodni dan kulturne raznolikosti
- Dubrovnik
- Zagreb

Utrinki, šale, recepti

- Odšel je iskalec lepote
- Jelka Reichman in Ciril Zlobec letošnja častna meščana Ljubljane
- Vodič za nabiranje zelišč
- Šale

Kolaž

VELEPOSLANISTVO REPUBLIKE SLOVENIJE NA HRVAŠKEM

Alagovićeva 30, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel: (+) 3851 6311 000, Fax: (+) 3851 61 77 236
Elektronska pošta: vzg@gov.si
Spletni naslov: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>
Uradne ure so od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.30.

Konzularni oddelk Veleposlanstva:
Tel: (+) 3851 631 1014, Fax: (+) 3851 468 0387
Uradne ure so ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9.00 do 12.00.

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE v Splitu

Istarska 9, 21000 Split, Hrvatska
Tel/Fax: (+) 385 21 389 224
Elektronska pošta: generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr
G. Branko Roglić, častni generalni konzul

Uradne ure konzulata so od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00.

DR. MILAN BRGLEZ, PREDSEDNIK DRŽAVNEGA ZBORA REPUBLIKE SLOVENIJE OBISKAL SKD TRIGLAV

15. aprila je predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez z delegacijo dopotoval v Split, kjer se je 16. aprila udeležil konference predsednikov parlamentov Jadransko-Jonske pobude.

Za 15. april, ob 17.45 je bil napovedan njegov obisk SKD Triglav, kjer naj bi se srečal s predstavniki slovenskih kulturnih društev iz Dalmacije. Pogovor naj bi po njegovi želji bil neformalen in sproščen.

Ob 17.00 uri je v prostore SKD Triglav prispela veleposlanica Republike Slovenije na Hrvaškem **dr. Smiljana Knez** s častnim generalnim konzulom **Brankom Rogličem**, s pooblaščenim ministrom, svetovalcem za ekonomsko področje, **mag. Jakobom Štumfom** in s prvo svetovalko **Kristino Kliner**.

Z veseljem in pristrčno dobrodošlico so jih dočakali predstavniki SKD Triglav : **Mag. Cveto Šušmelj** – predsednik društva, **Ana Matusinović** – tajnica društva, **Ivan Kosmos** – voditelj slikarske sekcije, **Katica Kaštelan** – voditeljica klekljarske sekcije, **Vera Hrga** – učiteljica dopolnilnega pouka slovenskega jezika in glavna urednica glasila društva „Planike“, **Nadežda Eterović** – predsednica Izvršnega odbora, **Tatjana Kurajica**, profesorica, - zborovodkinja, **Ana Viktorija Dešković** – članica Izvršnega odbora in

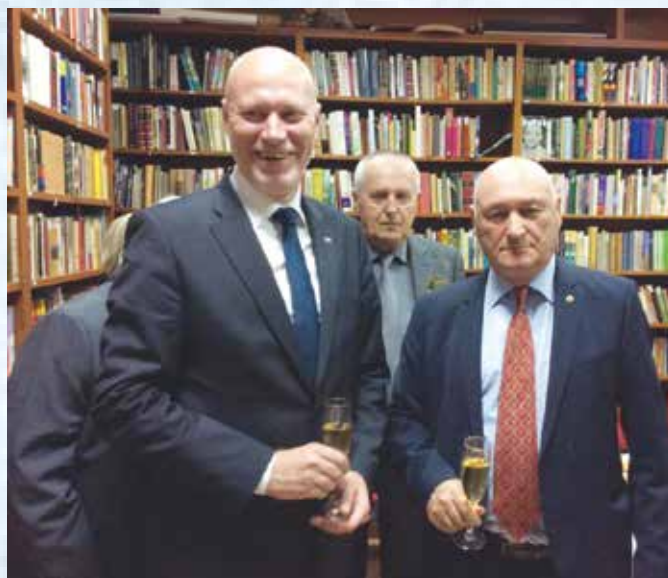
predstavnici SKD Lipa iz Dubrovnika **Tanja Baletić** – predsednica društva ter **Magdalena Sekula** – tajnica.

Gospod Šušmelj je visokim gostom predstavil udeležence srečanja in jih popeljal na razgled prostorov. V prijetnem pogovoru je čas kar hitro potekal.

Ob 17.45 uri so veleposlanica, častni generalni konzul, predsednik SKD Triglav in predsednica SKD Lipa pri vhodu dočakali dr. Milana Brgleza, predsednika Državnega zbora RS. Nasmejani domačini so se z zadovoljstvom, pristrčno pozdravili s predsednikom, saj so bili zelo počaščeni z njegovim obiskom.

Ponosno so ga povabili na ogled prostorov in razstave idrijskih čipk in slik. Ko so sedli za delovno omizje, je predsednik SKD Triglav **Cveto Šušmelj** spregovoril nekaj besed o delovanju društva, o skrbi za ohranjanje slovenstva in slovenskega jezika, o dejavni vključenosti SKD v splitsko kulturno in družabno življenje. Opravičeno se lahko trdi, da je društvo pristanišče, kamor se lahko zatekajo vsi Slovenci, ki se zavedajo svojega slovenstva. Odprtih rok pa sprejemajo tudi hrvaške prijatelje. Zahvalil se je slovenski vladi za aktivno in vztrajno podporo. Gospa Vera Hrga je ugotovila, da tam kjer so otroci, obstaja tudi upanje in bodočnost. Spregovorila je o dopolnilnem pouku slovenskega jezika, o želji za ohranitev slovenščine in slovenske kulturne identitete. Glasilo „Planika“, ki ga ureja, aktivno sooblikuje podobo društva in prispeva k razmišljanju, da različnosti povezujejo. Potrjuje močno željo slovenske skupnosti za participacijo v življenju Hrvaške in Slovenije, ker so svojo sled v njiju vpisali in zarisali. Kljub problemom in izzivom vedo kdo so.

Častni generalni konzul **Branko Roglič** je dejal, da je eno izmed njegovih ključnih delovnih področij odnos

s slovensko skupnostjo. Prizadeva si, da čim bolje spozna položaj slovenske manjšine na Hrvaškem. S SKD Triglav ima reden stik in jim tudi gmotno pomaga.

Predsednica SKD Lipa iz Dubrovnika je naštela dejavnosti društva ter spregovorila o dejavni povezavi društva z Dubrovnikom in njegovo kulturo. Izpostavila je pereči problem prostorov za delovanje društva, saj se pogosto selijo pa tudi najemnine so visoke. Društvo, ki nima strehe nad glavo, težko uresničuje svoje cilje in programe. Prostorska negotovost povzroča velike težave pri organiziranju dejavnosti in celo ogroža obstoj društva. Poudarila je, da je v času krize, ko dvomimo v svoje sposobnosti, zelo pomembno povedati sami sebi, da smo sposobni, da smo uspešni in, da delamo v pozitivni smeri dalje.

Beseda je tekla, predsednik je pazljivo poslušal, zastavljal vprašanja...Izrazil je iskreno zadovoljstvo nad doseženim v obeh društvih. Pohvalil je njihovo delo, zagnanost in veliko zavzetost pri ustvarjanju nalog. Izrekel je vse spoštovanje in občudovanje za njihovo prostovoljno delo. Dodal je, da so narodnostne manjšine resnični kulturni mostovi med državami in njihove zagotovljene pravice jasno odražajo stopnjo demokratičnosti te države. Meni, da ima Slovenija dobro razvit in delujoč sistem za ohranjanje stikov med Slovenci v domovini in po svetu. Zaveda se pomena aktivnih povezav in programov, ki dobro funkcionirajo, pa naj do njih pride na pobudo institucij ali društev Slovencev po svetu. Nadvse pomembno

je, da se z rojaki ohrani živa vez. Te povezave Slovenija skuša še nadgraditi, da bi postale še bolj žive in aktivne. Odgovoril je na vprašanje gospoda Ivana Kosmosa o različnosti položaja Slovencev na Hrvaškem, kjer so eni avtohtoni Slovenci, drugi pa, kot mi v Splitu, Slovenci po svetu – „zdomci“. Dejal je, da so vse te različnosti določene z Ustavo. Čeprav ni pametno govoriti o „različnih kategorijah“, se Slovenci, ki živijo v tujini vendarle razlikujejo. Najprej so to avtohtone manjšine, ki živijo v Italiji, Avstriji in na Madžarskem in, kar posebej treba poudariti, delno tudi na Hrvaškem. To je razmeroma novo, kajti z osamosvojitvijo Slovenije se je moralo upoštevati tudi to, saj nismo več v skupni državi. Drugi so pa Slovenci po svetu – „zdomci“.

Enourno srečanje se je nadaljevalo v prijetnem vzdušju – sproščenem in pristrčnem pogovoru, smehljajih, fotografiranju in čas, predviden za obisk, se je prehitro iztekel.

Predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez je ob slovesu vsem rojakom v Dalmaciji zaželel, da s svojimi idejami in dejanji, v iskanju novih izzivov, dokažejo svojo trdnost in potrditve, da Slovenci obstajajo in živijo na tem področju, povezujejo obe domovini in krepijo dvosmerno komunikacijo, da se zavedajo, da je slovenstvo vrednota, ki jo treba ohranjati in razvijati.

Ob 18.45 uri sta se predsednik dr. Milan Brglez in veleposlanica dr. Smiljana Knez poslovila.

Ana Dešković

Obisk visoke delegacije v Splitu in v Slovenskem društvu Triglav Split je odličan primer, da so manjšine mostovi med narodi

Slovensko kulturno društvu Triglav je 15. aprila obiskala visoka delegacija iz Slovenije. Med člani društva Triglav Split in Lipa iz Dubrovnika se je v enournem prijetnem pogovoru mudila veleposlanica

RS na Hrvaškem **Smiljana Knez** in predsednik Državnega zbora RS dr. **Milan Brglez** ter častni generalni konzul RS v Splitu **Branko Roglič**.

»Zadovoljstvo je bivati v Splitu, v Dalmaciji, posebno sem zadovoljen, ko vidim kako ob podpori lokalne sredine naši sonarodnjaki uspešno ohranjajo svoj jezik in kulturo. To je jasen znak, kako bogatimo drug drugega«, je dejal dr. Brglez in dodal, da pogosto letuje na hrvaški obali.

Veleposlanica Smiljana Knez pa pravi: »Zelo sem zadovoljna z delovanjem SKD Triglav Split, ki deluje v številnih sekcijah in uspešno neguje kulturo. Upam, da ne bo zvenelo kot fraza, toda moram ponoviti kako verjamem, da so manjšine mostovi med narodi, ki nas povezujejo nas in bogatijo«.

Častni konzul in uspešni poslovnež Branko Roglič je tudi ob tej priložnosti poudaril pomembnost hrvaško-

slovenskih gospodarskih odnosov, saj nas veže komplementarno tržišče in ne nazadnje tudi veliko število turistov na eni in drugi strani meje.

»Svojo poslovno kariero sem začel v Sloveniji in moja funkcija častnega konzula Republike Slovenije v Splitu je svojstvena oblika moje hvaležnosti slovenskemu narodu, ki me je sprejel kot svojega«, je bi emotiven gospod Roglič.

Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez se je potem v soboto, 16. aprila 2016, udeležil 14. konference predsednikov parlamentov Jadransko-jonske pobude (JJP), ki je potekala v Splitu, v okviru hrvaškega predsedovanja pobudi.

Osrednji temi konference sta »Prispevek držav Jadransko-jonske pobude k celovitemu evropskemu odzivu na migracijsko krizo« in »Dodana vrednost

parlamentarnega sodelovanja v okviru Strategije Evropske unije za Jadransko-jonsko regijo (EUSAIR)«. Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez je s prispevkom sodeloval pri obeh temah konference.

Ob robu konference se je predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez na dvostranskem srečanju ločeno sestal s predsednikom Hrvaškega sabora akademikom Željkom Reinerjem, s predsednikom Parlamenta Črne gore Rankom Krivokapićem in s predsednico Poslanske zbornice Italijanske republike Lauro Boldrini.

Predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez in veleposlanica dr. Smiljana Knez sta se v soboto srečala tudi s častnim generalnim konzulom Republike Slovenije v Republiki Hrvaški Brankom Rogličem v prostori generalnega konzulata RS v Splitu.

V sklopu svojega obiska v Splitu je veleposlanica Republike Slovenije na Hrvaškem dr. Smiljana Knez, v spremstvu Častnega generalnega konzula RS v Splitu Branka Rogliča, pooblaščenega ministra in svetovalca za ekonomska vprašanja mr.sc. Jakoba Štunfa ter svoje prve svetovalke Kristine Kliner obiskala tudi HUP - Hrvatsku udrugu poslodavaca, Podružnica Dalmacija. Sprejela jo je Vesna Ivić Šimetin, direktorica Regionalnega urada v Splitu in direktorica Društva navtičnega sektorja.

V.H.

Pester program spomladanskih aktivnosti MePZ Triglav

V soboto, 9. aprila, smo gostovali pri prijateljskem MePZ Divača in zapeli v Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne v Divači. Koncert »Od morja do Krasa«, ki je potekal pod okriljem Občine Divača in Slovenske izseljenske matice, smo popestrili s skladbami iz našega bogatega repertoarja: *Luna sije, Sinoč kad san ti proša, Čija je ono divojka, Na jezeru, Samo moru virujem, Pridi nazaj, Kad mi dođeš ti, Stoji hartelc zahrajen, Yesterday, Ispod sunca zlatnoga, Moj dom, Tam sem jaz doma, Now it's time for leaving*. Pod taktirko naše zborovodkinje prof. Tatjane Kurajica smo skupaj z gostitelji zapeli pesmi *Slovenska dežela* in *dalmatinsko Ružo crvena*, ki je popolnoma ogrela publiko, pa je z nami prepevala cela dvorana divaške osnovne šole.

S pesmijo *Ta divna splitska noć* se je prijetna deževna večer v Divači nadaljevala s petjem, druženjem in pogovorom. Naši gostitelji so obljubili, da se naslednjič srečamo v Splitu. Zahvaljujemo se jim za prijazen in topel sprejem.

V nedeljo, 10. aprila, se je MePZ Triglav že devetnajstič udeležil revije »Primorska poje« v Kulturnem domu Prosek Kontovel v italijanskem Proseccu. Treme ni bilo, saj smo vajeni odra. Z veseljem smo se predstavili vsem ljubiteljem zborovskega petja s skladbami *Dober večer, Slovenska dežela, Ta divna splitska noć, Tam sem jaz doma*.

V ponedeljek, 9. maja je v dvorani Doma HV v Splitu ob prazniku Dneva Evrope, pod pokroviteljstvom

Mesta Split potekala manifestacija narodnih manjšin mesta Split »Dom je tam kjer je pesem«. Slovensko narodno manjšino je zastopal MePZ Triglav. Zapeli smo *Dober večer, Na jezeru, Luna sije, Tam sem jaz doma in*, premierno, uspešnico ansambla ABBA, *Angeli živijo*, v priredbi splitske skladateljice in glasbene

pedagoginje Olje Jelaska. Prireditve se je udeležil tudi župan mesta Split Ivo Baldasar.

V četrtek, 12. maja, smo v Hrvaškem pomorskem muzeju Split z našo pesmijo gostovali v programu predstavitve knjige slovenskega avtorja Mitje Lamuta »PARNIKI JADRANA NA RAZGLEDNICAH«, v organizaciji Generalnega konzulata Republike Slovenije in Hrvaškega pomorskega muzeja Split.

V soboto, 14. maja, smo na povabilo najmlajšega slovenskega kulturnega društva skupaj s člani likovne in klekljarske sekcije našega društva, odpotovali v Umag. SKD Ajda iz Umaga je praznovalo 5. obletnico uspešnega delovanja. Na svečanem koncertu v POU Ante Babić je Vokalna skupina Ajda zapela nekoliko pesmi, po slavnostnih nagovorih pa je zapel naš MePZ

Triglav. Predstavili smo se s 13 skladbami, naša člana Lidija Stehlik in Božo Dujmović sta zaplesala v ritmu valčka *Ob jezeru*, ansambla Avsenik. Moderatorica dogodka je bila gospa Danica Brajkovič.

Naši umetniki so slavlencem podarili razstavo čipk in akvarelov. Srečanja sta se udeležila tudi veleposlanica Republike Slovenije na Hrvaškem dr. Smiljana Knez in predsednik Zveze slovenskih društev na Hrvaškem g. Darko Šonc.

V torek, 24. maja, smo nastopili v prostorih Nadškofijskega semenišča v Splitu. Na povabilo MKD Makedonija Split in njihovega predsednika g. Angela Mitrevskega je naš zbor gostoval na svečanem koncertu ob 25. obletnici njihovega društva. Predstavili smo se s slovenskimi in dalmatinskimi pesmimi, ki jih zelo radi zapojemo.

Poletje je pred vrati, junija sledita predstavitve na Koncertu zamejskih pevskih zborov in 47. Tabor slovenskih pevskih zborov, vseslovenski praznik slovenskega petja.

Skupaj z našo umetniško voditeljico in zborovodkinjo profesorico Tatjano Kurajica se resno pripravljamo.

Nadežda Eterović

KRASNA SPLITSKA NOČ NA KRASU

Primorske novice, četrtek, 14. april 2016

Mešani pevski zbor Divača je minule dni gostil mešani pevski zbor Triglav iz Splita. Rojaki iz Dalmacije so Kraševcem vrnili obisk izpred petih let, po odzivih sodeč pa se bo sodelovanje še poglobljalo.

»Vaša izvedba pesmi Ružo crvena je bila fenomenalna! Kaj če bi jo zapeli še enkrat skupaj?« je **Barbara Čepirlo**, povezovalka sobotnega koncerta *Od morja do Krasa* v prostorih Osnovne šole v Divači, izzvala pevke in pevce divaškega zbora in goste iz Splita. Medtem ko se je domači zborovodja **Matej Penko** galantno umaknil med pevce, je komando prevzela gostujoča zborovodkinja **Tatjana Kurajica**, ki je to nalogo opravila brezhibno in v petje vključila tudi številne glasove iz občinstva. Skupaj so odpeli še pesem *Slovenska dežela*, samostojno pa so se gostitelji že prej predstavili z venčkom domačih ljudskih pesmi, medtem ko so gostje slovenskim pesmim dodali tudi dalmatinske in nekaj tujih.

Slovensko društvo Triglav Split je eno od 16 društev, ki povezujejo naše rojake na Hrvaškem. Tam živi približno 10.000 Slovencev, kar je pol manj kot ob

osamosvojitvi, njihovo število pa še upada. K temu prispeva tudi dejstvo, da je bila usoda Slovencev, živečih v nekdanjih republikah skupne države, po osamosvojitvi drugačna od tiste, za katero so se v zgodovini prostovoljno odločili naši ekonomski in politični izseljenci.

“O njih doma premalo govorimo, čeprav so bile njihove usode tudi krute. Nekdaj celo marsikdo, ki je živel v mešanem zakonu, ni čutil potrebe, da bi svoje otroke učil slovensko, saj smo si delili enotni prostor, v novih državah pa so morali zaživeti na novo. Čeprav se je naša država do njih obnašala mačehovsko, ostajajo zavedni Slovenci, k čemur pomembno prispeva

ohranjanje lastne kulture,” je povedal **Janez Rogelj**, nekdanji tajnik Slovenske izseljenske matice, krovne organizacije, ki skrbi za pol milijona Slovencev po svetu in je tudi tokrat, skupaj z občino Divača, poskrbela za skupno druženje.

S Slovenci v Dalmaciji jih družijo primorski, mediteransko odprti duh, pravi, poleg tega pa so ugotovili, da je ena od njihovih članic po rodu iz Divače. *“Torej nas bo pot gotovo še vodila v Split,”* napoveduje **Graciela Dolenc**, predsednica divaškega zbora. Izrečeno so potrdili z druženjem po koncertu, ko so skupaj občuteno zapeli pesem *Ta divna splitska noč*, ki je na spomladanski Kras že prinesla duh poletnega morja.

Bogdan Macarol

Oba slavnostna govornika, županja občine Divače ga. Dolgan in predstavnik Združenja slovenska izseljenska matica Janez Rogelj sta poudarila izreden pomen pevske kulture pri povezovanju ljudi, ki živijo v tujini s svojo domačo, rodno grudo. Tako ni slučaj, po besedah Roglja, da so prav pevske zborove Slovencev po svetu tisi, ki prvi začno zbirati rojake v določenem kraju in začno s povezovanjem novega okolja s starim. Županja pa je izrazila veliko zadovoljstvo z dosedanjim sodelovanjem in tudi pričakovanjem po nadaljevanju le-tega s povezovanjem tako pevcev in zborov, kot tudi krajev iz katerih pevci prihajajo.

“Od doma...do doma...” SLIKARSKA KOLONIJA “MAJ 2016-TURANJ”

Tudi letos Turanj. Slikarska kolonija. Od 16. do 21. maja v mestu Sv. Filip in Jakov, v apartmajskem hotelu ALBA. Pod motom „Od doma.... do doma...“ Že devetič v organizaciji SKD LIPA iz Zadra, pod pokroviteljstvom Turistične zveze občine Sv. Filip in Jakov, a v okviru Mednarodnega dneva kulturne raznolikosti, katerega pokrovitelja sta Mesto Zadar in Zadrska županija, ter ob podpori Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Hotel je na lepem mestu, blizu morja in zelo lepo in udobno opremljen.

V torek zjutraj nas je obiskala predsednica SKD LIPA Darja Jusup s še nekaj članic njihovega društva in novinar Zadrskega Lista. Zaželeli so nam dobrodošlico in uspešno slikanje. Niso prišli praznih rok, bilo je tu raznih slaščic, pa tudi na tekočih dobrot niso pozabili.

Letošnja slikarska tema je bila OD DOMA DO DOMA. Kot izseljeni Slovenci imamo dve domovini, pa je tudi tematika slikanja bila – naši dve domovini. Časa ni bilo preveč, imeli smo samo tri delovne dni, torek, sredo in četrtek. Ker je bilo v petek že odpiranje razstave, smo se hitro lotili dela. Vsak slikar je moral naslikati dve sliki, tehnike slikanja so različne, motivi zanimivi.

Na letošnji koloniji so sodelovali: Pia Nada Bajlo, Marija Ivoš in Majda Radović iz Zadra, Zrinka Majica iz Sv. Filipa in Jakova, Adica Dobrić-Jelača in Stanka Novaković iz Zagreba, Lenka Zaviršek in Ivan Kosmos iz Splita, Neva Pibirnik-Stančić iz Pule, Boža Jambrek iz Novega Mesta in Jože Arzenšek, ki od leta 1983. živi v Turnju.

Po delovnih dneh smo v petek zjutraj začeli postavljati panoje za razstavo v foajeju hotela ALBA. Vse je bilo postavljeno pravočasno. Gosti hotela so z zanimanjem opazovali postavljene slike in nestrpno pričakovali odpiranje razstave, ki je bila napovedana za 18.30.

Na odpiranju razstave je v predstavljanju 11. udeležencev kolonije mentor Jože Arzenšek dejal: „Večina slikarjev ima za sabo bogate umetniške življenjepise, nešteto krat so razstavljali; bodisi samostojno, bodisi na skupnih razstavah v mestih po Sloveniji, na Hrvaškem ali kje drugje po Evropi

Predsednica Darja Jusup je med drugim dejala, da so Slovenci v Zadrski županiji visoko integrirani v hrvaško društvo, ter da nimajo nobenih problemov v sobivanju s Hrvati.

„Slovenska druženja nam veliko pomenijo. To lahko občutite tudi po atmosferi, ki tukaj vlada“, je še dodala predsednica zadrske Lipe Darja Jusup.

V programu sta svoje pesmi recitali članci društva Andreja Malta Jezeršek in Marija Ivoš, a s spletom pesmi in kola je navzoče navdušilo dvajset dobro uigranih mladih folkloristk iz KUD-a Sv. Ivan iz Vira, pod vodstvom Helene Budija Škorić.

Sledil je fascinanten nastop slikarke Adice Adele Dobrić-Jelača, glasbenice, pesnice in skladateljice, ki je na glasbeni sceni že nekaj desetletij, a njene pesmi pojejo mnogi hrvaški pevci. Predstavila se je s slovenskimi narodnimi pesmimi in napevi.

Po otvoritvi in ogledu razstave, pa skupna večerja in pesem do poznih večernih ur. Bila je to lepa in lepo organizirana kolonija, ostala mi bo v lepem spominu.

Drugo leto pa jubilejna 10. kolonija in povabljeni so vsi slikarji ki so do sedaj sodelovali vsaj na eni koloniji, zagotovo bo zanimivo.

Kosmos I.

Foto: Kosmos I.

PO KOROŠKEM, PO ISTRI ŽE AJDA ZORI

Dobili smo povabilo, da s svojim gostovanjem 14. maja popestrimo proslavo pete obletnice SKD AJDA iz Umaga. Z veseljem smo povabilo sprejeli in se za gostovanje tudi primerno pripravili. Ker v Umagu še nismo bili, smo želeli na kar najboljši način predstaviti naše društvo in njegovo delovanje.

Dogovorili smo se, da bo nastopil naš MePZ, slikarji in klekljarice pa bodo postavili skupno razstavo. Vremenska napoved nam sicer ni šla na roko, toda mi smo se vseeno 13. maja pozno zvečer podali na pot. Potovanje je potekalo po slabem in precej hladnemu vremenu, a Umag nas je zjutraj dočakal obsijan s soncem.

Medtem ko smo nekateri postavljali razstavo in imeli kar dosti dela, so drugi uživali v sprehodu po lepo urejenem Umagu.

Šest slikarjev slikarske skupine se je v multi nacionalnem centru POU „ANTE BABIĆ“ predstavilo s 14 slikami raznih tehnik in motivov, čipkarska sekcija pa je postavila 12 panojev s svojimi prelepimi čipkami.

Vsi smo bili nameščeni v Poreču, v hotelu DELFIN, kajti v Umagu ni bilo prostega mesta za 30 ljudi.

Ob 19. 00 uri se je začela svečana akademija. Po pozdravnih besedah domačinov, so se zvrstili številni gostje, ki so SKD AJDI zaželeli še veliko let uspešnega delovanja.

Pevska ženska skupina SKD AJDA je odpela nekaj pesmi, za njimi pa jih je naš pevski zbor zapel kar 14. Bogato smo bili nagrajeni z aplavzom. Potem pa izmenjava daril z željami, da se ponovno srečamo. Po akademiji pa odprtje naše razstave in ogled razstavljenih eksponatov. Slišati je bilo veliko pohval in dobrih komentarjev o delovanju našega društva. Po skupni večerji je ob druženju, do poznih ur zvenela slovenska in dalmatinska pesem.

Zjutraj smo si po lepem vremenu ogledali Poreč, majhno mesto z mnogimi zanimivimi spomeniki. V gostišču Bani pri Pazinu nas je čakalo bogato kosilo, s pevko in harmonikarjem. Bilo je veselo, tudi zapeli in zaplesali smo.

Dolga pot je bila pred nami, zato smo kar kmalu morali odriniti, da bi bili ob primerni uri doma, saj je mnoge zjutraj čakal ponedeljkov delovni dan.

Na koncu lahko zaključimo, da je bilo gostovanje v Umagu uspešno in da nam je bilo zelo lepo.

Ivan Kosmos

Čipka v Umagu

Na povabilo SKD „Ajda“ iz Umaga in njihove predsednice Danice Brajković je naše društvo sodelovalo na proslavi pete obletnice „Ajde“. Slikarska in klekljarska sekcija sta imeli skupno razstavo, a naš zbor koncert z njihovim ženskim pevskim zborom „Ajda“.

Klekljarice smo predstavile tradicionalno idrijsko čipko v dvanajstih velikih okvirjih. Izredno dobro obiskana razstava je bila odprta od 14. do 29. maja. Naša knjiga vtisov je polna dobrih komentarjev. Med njimi je eden od najbolj dragocenih zapis veleposlanice RS na Hrvaškem Smiljane Knez, ki je bila s svojim soprogom prisotna na proslavi.

Katica Kaštelan

*Eudorita koruzna mladicina odprta 2
7.5.14!
Zeleno in veliko prelepo mesto
finjskim gost, veleposlanice*

NEKAJ ČRTIC

Spet avantura.

Kakšno razburjenje. Četudi ne plezam na Himalajo in se ne odpravljam po svetu svoje sanje iskat.

Grem samo v Umag. Zelo pomembno. Saj bomo zvezde in gostje vseh dogodkov ob peti obletnici obstoja slovenskega kulturnega društva "Ajda". In ne samo naš zbor, lep kakor vijoličast ajdov cvet, razstavo bodo imeli tudi naši slikarji in klekljarice.

Emocije me prežemajo že pri vstopu v avtobus.

Srce mi poje, pesem je zdravilo brez omejene doze, nikoli je ni preveč.

Ne moti nas dežek, ki se zunaj celo noč neumorno tihotapi na zemljo.

Ne, ne, naša družba zmeraj prinaša sonce in dobro voljo.

Domačini nas lepo sprejmejo, postrežejo s kavico in kroasanom, odpeljejo nas na ogled Umaga in okolice.

Šele sedaj vidim kako majhen je Jadran; s kamenčkom skoraj zadenem Casino v Piranu ali Ankaranu, tudi Trst ni daleč, samo 40 km, do bele Ljubljane je le 150 km in do Benetk samo 50 navtičnih milj.

Že davno so ga odkrili rimski plemiči in ga izbrali za svojo poletno rezidenco. Blišč, razkošje in glamur tistih časov se še danes odraža v številnih beneških hišah v središču mesta.

Spet sem bogatejša za majhen trenutek lepote.

Turistični vodnik je pravi profesionallec. Na mestnem trgu nam kaže stolp z levom, ki svojo šapo drži na odprti knjigi. Kaj to pomeni? V stoletjih, ko je Benečija osvojila velik del istrske obale se Umag ni upiral, odprl je svoja vrata ter mesto in ljudi rešil pogube.

Čeprav je Umag prekrasen, z mediteranskem dihom in predvsem podrejen turistom, se mi v primerjavi s Splitom zdi nekako prazen, tih, brez pravega vrveža, hrupa, krikov, brez pravega utripa, ki mestu daje šarm in živost.

Večer je spomladansko vznemirjajoč, dež ne škropi, mi na odru pozorno spremljamo Tanjino roko in pesem samo teče.

Moje srce pa še naprej poje in spet smo v avtobusu za Split.

Gnezdo je gnezdo. Kamorkoli odšli in kakorkoli se tam dobro počutili, vedno se radi vračamo vanj.

Ana Šušmelj

ZAPOJMO SKUPAJ

Zadnji konec tedna v maju so se v Splitu s splitskimi Slovenci družili pevci iz Pulja in iz Repentabra. Dva pevska zbora sta svojim rojakom podarila pesmi, ki so marsikoga za trenutek vrnile domov. Obenem pa so se tkale vezi med rojaki s te in one strani meje.

V Split radi pridejo številni Slovenci in v društvu radi gostijo rojake iz svoje domovine. Tokrat so del Slovenije s seboj v Split prinesli člani Razvojnega društva Repentabor iz Dola pri Vogljah s svojim Združenim mešanim pevskim zborom in člani Slovenskega kulturnega društva Istra iz Pulja oziroma njihov Mešani pevski zbor Encijan. Prvič se je zgodilo, da sta v Splitu naenkrat gostovala kar dva slovenska zbora.

Meja je močno zaznamovala življenje Repentaborcev. Prav zato so zbor poimenovali Združeni mešani pevski zbor, saj v njem pojejo tako tisti, ki živijo v italijanskem delu Repentabra kot tisti, ki živijo na slovenski strani. Skupnega pa imajo še veliko – igralsko skupino, že 30 let ocenjujejo vina z obeh strani meje Repentabra, se družijo v balinarski sekciji. Združeni, skupaj brišejo mejo. Povabila v Split so bili še posebej veseli.

Mešani pevski zbor Encijan iz Pulja

Bojana Vimar pa pravi: » Ker tako, kot se radi družimo z našimi zamejci, tako se mi zdi pomembno, da se družimo s tistimi, ki so zdaj postali zamejci.«

Za mejo so že 25 let tudi Slovenci, ki živijo v Pulju. Pod okriljem Slovenskega kulturnega društva Istra že 10 let deluje tudi mešani pevski zbor Encijan. Za srečanje z rojaki v Splitu so posebno skrbno izbrali pesmi. Od slovenskih ljudskih, do istrskih ljudskih. Še posebej so navdušili z večno zeleno dalmatinsko, ko se jim je pri prepevanju pridružila cela dvorana. »Pesem povezuje«, je prepričana predsednica Slovenskega kulturnega društva Istra, **Danica Avbelj**. »Tovrstna druženja in dogodki pa so še posebej dragoceni. Na tak način se mi spoznavamo. Se učimo drug od drugega, kaj to društvo naredi, kaj drugo društvo in to je v bistvu način, da se predvsem spoznavamo in da združimo kulturo Slovenije in da se imamo lepo.«

Da so druženja med rojaki pomembna za vse – za tiste, ki živimo v Sloveniji in za tiste, ki živijo izven nje, je prepričana tudi **Jasmina Ilić Draković**, glavna tajnica Slovenske izseljenske matice.

»Kajti s tem sodelovanjem je vzpostavljen nek kulturni prostor. Čezmejni kulturni prostor, enoten kulturni prostor. Kultura ne pozna meja in jih ne sme poznati.«

Slovenski večer v Splitu se je zaključil v sproščenem druženju v prostorih društva Triglav. Vezi so se tkale s pesmijo in besedo. Pri tem je kakšna nanesla tudi na prihodnost. V Splitu se zanjo ne bojijo. Kajti upanje so mladi in v Splitu jih je veliko, tudi tistih, ki jih poti ob sobotah vodijo na njihov Triglav – kjer s posebno ljubeznijo skrbijo, da slišijo pravlјice v slovenščini. Kjer izvedo, kaj je idrijska čipka in kako se jo kleklja, kjer slišijo in prepevajo slovenske ljudske. Z vsem tem tradicija in kultura njihovih dedkov in babic postaja tudi del mladega sveta.

*Barbara Kampos Urednica oddaj
Regionalni RTV center Koper – Radio Koper*

Slovenska pesem v Dalmaciji

Obljuba dela dolg. Po odličnem nastopu pevskega zbora SKD Triglav iz Splita lansko leto je prizadevnim članom Turističnega društva Kras iz Dutovelj uspelo organizirati nastop pevskega zbora Repentabor, 28. maja v Splitu. Odličnim gostiteljem iz slovenskega društva Triglav iz Splita ni bilo potrebno dvakrat reči in že so pripravili res čudovit nastop pevcem s Krasa.

Ta sobota je bila v Splitu izredno lepa – zgodnje poletna. Split je bil poln turistov. Domačini so izkoriščali »dolgi vikend« (Telovo), zvečer se je igralo finale Lige prvakov. In med nastopajočimi v Atleticu je bil tudi Slovenec Jan Oblak, ki pa ni v

sorodu s famoznim, tudi v Splitu močno poznim Brankom Oblakom, ki je pred mnogimi leti nastopal za barve Hajduka. To so bil tudi razlogi zaradi katerih so se domačini bali, da bo obisk koncerta manjši. Strah je bil nepotreben. Deset minut pred začetkom koncerta so se, še v sončni soboti, na vogalu Marmontove in Tončičeve že začeli zbirati obiskovalci. Razpoznaven znak vstopajočih v Lutkovno gledališče je bila slovenščina.

Pomembno je poudariti, da v pevskega zboru Iz Repentabra pojejo člani in članice iz obeh strani meje, tako iz Slovenije kot tudi iz Italije. Njihovemu nastopu so se pridružili še pevci pevskega zbora

Encijan iz Pulja, pa lahko rečemo, da so ta večer v Splitu peli pevci in pevke iz treh Slovenij – zamejske, matične – slovenske in izseljenske oziroma Slovencev po svetu.

Ta komponenta je bila tudi najmočnejše izražena med koncertom, ki je zvenel predvsem povezovalno. Slovenci, ne glede na to kje živijo, so povezani, vezivo pa je ravno pesem. Oba zbora sta navdušila. Pevci s Krasa so imeli uraden – skorajda komoren koncert. To je bil njihov prvi nastop daleč od doma, nanj so se pripravljali z vso resnostjo.

Pevcem in pevkam iz Pulja se je videlo, da so že kar močno uveljavljeni tako v Istri kot tudi v drugih delih Hrvaške. Njihov koncert je bil zelo sproščujoč in splitsko občinstvo je bilo navdušeno, tudi nad pesmimi dalmatinskih klap. Ob njih pa so največji aplavz doživeli prav s strani pevcev s Krasa.

Vse prisotne sta pozdravila **Cveto Šušmelj**, predsednik slovenskega kulturnega društva Triglav in **Jasmina Ilić**, glavna tajnica Združenja slovenska izseljenska matica.

Bojana Vidmar, predsednica Razvojnega združenja Repentabor je predstavila zbor. Vse prisotne pa je ganila s spominom na vprašanje, ki ji je ga postavil sin pred mnogimi leti, ko so živeli v tujini, »Mama kje je moj zavičaj?« **Branko Kjuder**, predsednik Turističnega društva Kras je v imenu Župana občine Sežana podaril tako puljskemu zboru kot društvu Triglav priročna darila.

Da je koncert uspel ima veliko zaslug neumorna in prizadevna učiteljica dopolnilnega pouka v Triglavu **Vera Hrga**. Bila je napovedovalka, povezovalka in promotor kulture na koncertu. Podpisanega spominja na prav tako prizadevnega in strokovnega, **Gustava Zupana**, ki je v društvu Triglav pred mnogimi leti postavil temelje kulturnega delovanja.

Ko sem se ponoči vračal v Varoš, so bili gostinski lokali še polni. TV monitorji so bili še prižgani. Čeprav Jan Oblak ni ubranil le ene enajstmetrovke je v finalu Lige prvakov zmagal Real. Nisem bil žalosten. V ekipi Reala igray tudi Hrvat Modrić, ki prihaja iz Dalmacije. Svet je majhen Slovenija še bolj, toda zdelo se mi je da je bila ta večer v Splitu kar prisotna.

Na poti domov, smo se drugi dan ustavili še v Pakovem selu v zaledju Šibenika. Nemalo smo bili začudeni, da ne rečem, srečni, ko smo med ogledom tipične domačije iz dalmatinske zagore, srečali še eno skupino pevcev iz Slovenije Mešani pevski zbor Cominum iz Komna (Kras). Večina se jih je med seboj tudi poznala, saj je Komen, od koder so ti pevci izhajali blizu Dutovelj oziroma Vogel od koder je doma večina pevcev Združenega mešanega pevskega zbora iz Repentabra.

Naključno srečanje je bilo še bolj pristno, ko smo izvedeli, da so pevci iz Komna zmagali na velikem mednarodnem pevskem tekmovanju v Šibeniku. Čestitke so kar deževale in seveda temu primerno so sledile tudi pesmi obeh zborov. Imel sem občutek, da bi bil kmalu priča novemu – skupnemu koncertu obeh zborov. Toda nas je čakala še dolga pot na Kras, pevci iz Komna pa so se tu v Pakovem selu ustavili, da se bodo okrepčali za povratek domov. Zato smo se kmalu, s težkim srcem poslovili.

Če je bila pot v Split pred dvema dnevoma še zavita v tančico nepoznanega in je pevce in pevke prevzemal določen občutek odgovornosti, da ne rečem strahu, pa je bil sedaj povratek domov veliko bolj vesel in sproščen. Čeprav ni bila izrečena misel, da smo Slovenci posebej še Primorci dobri pevci, sem jo jaz le začutil. Ta prijeten občutek pa je bil kronan tudi z obljubo, da bodo naslednje leto v Dutovljah poleg pevcev iz Splita prizadevni organizatorji Društva iz Repentabra gostili še pevce in pevke slovenskega pevskega zbora Encijan iz Pulja.

Janez Rogelj, bivši glavni tajnik Združenja Slovenska izseljenska matica

Združeni MePZ Repentabor pri Slovencih v Splitu

Razvojno združenje Repentabor je nastalo na slovenski strani Repentabra z namenom, da se družimo krajani tako slovenske kot tudi italijanske strani in skupaj spodbujamo razvoj slovenske kulture.

Z dutovskim Turističnim društvom dobro sodelujemo, zato so nas povabili, da sodelujemo in vrnemo obisk Slovenskemu kulturnemu društvu Triglav iz Splita, ki so lani 17. aprila nastopali v Bunčetovi domačiji v Dutovljah.

Vabila v Split smo bili zelo veseli in smo se resno in z veseljem pripravljali tako na nastop kot tudi na srečanje z našimi rojaki, Slovenci v Splitu in Slovenci iz MePZ Encijan iz Pulja.

Po prihodu v Split smo se nastanili v apartmajih v kraju Podstrana ob morju, s prelepim pogledom na otok Brač, mediteranskim vonjem in izvrstno morskno hrano. Zato smo se že prvi večer zadržali v restavraciji pozno v noč ob pesmi in zvokih harmonike našega harmonikarja. Po navodilih naše zborovodkinje smo malo pazili na glas, a kaj ko je pevcem v romantičnem okolju pesem kar sama poletela v čarobno splitsko noč.

Naslednji dan so nas člani SKD Triglav popeljali na ogled kulturno-zgodovinskih znamenitosti starega mestnega jedra Splita. Našel se je tudi čas za odličen sladoled, za kavo pa je zmanjkalo časa, ker smo že hiteli na kosilo. Vreme smo res naročili, mi in gostitelji, zato je marsikdo preizkusil še slanost in temperaturo morja. Kdor pa tega ni naredil, mu je lahko zelo žal. Sledile so pevske vaje kar v restavraciji in nato tonska vaja v Mestnem lutkovnem gledališču v Splitu.

Na Splitskem koncertu smo pripravili slikovit prikaz neutrudnega dela skozi celoletno sezono, pod vodstvom naše Kristine, ki ima največ zaslug za glasbeno rast zbora. Program na lepem večeru so predstavljale pesmi kot so: *Ptičja svatba* (narodna), *Prva pomlad* (Oton Župančič), *Oj, božime* (beneška ljudska), *Nocoj se mi je sanjalo* (narodna iz Dutovelj), *Siyahamba* (afriška duhovna), *Škrinja u'rehova* (tržaška narodna), *Polževa ženitev* (slovenska ljudska), *Dobrá noc má milá* (slovaška ljudska), *Cigani* (hrvaška romska) in *Plovi, plovi* (dalmatinska).

Po nastopu je predsednica Razvojnega združenja Repentabor Bojana Vidmar predstavila zbor, se zahvalila za povabilo in gostiteljem izročila darilo - dobrote iz naših vasi. V imenu Turističnega društva Kras in župana občine Sežana je predsednik TD Kras iz Dutovelj Branko Kjuder podaril gostiteljem in puljskemu zboru knjigo o Sežani.

V drugem delu koncerta so nastopili MePZ Encijan, ki je z izborom dobro poznanih pesmi kot je Ružo crvena in Dan ljubezni spodbudil poslušalce k sodelovanju in pomoči pri petju. Vsi smo uživali in verjamemo, da bo pesem še dolgo zvenela med Slovenci v Splitu.

Po končanem nastopu smo se vsi odpeljali na sedež SKD Triglav na skupno srečanje, kjer je sledilo pristrčno druženje pevcev in članov društev s pogostitvijo, ob spremljavi harmonike našega Renza Miliča iz Repna. V sproščenem razpoloženju so spontano zadonele pesmi pevk in pevcev obeh zborov in nastal je vesel, prijeten in nepozaben večer, ki se je dopolnil s plesom polk in valčkov tja pozno v noč.

Slovo od gostiteljev je bilo pristrčno in z besedami, dobrodošli na Krasu. Upamo, da se bomo čim prej ponovno srečali.

Na povratku proti domu smo se ustavili v Etno selu Dalmati v Pakovem selu blizu Drniša, v zaledju Šibenika. Po dalmatinski dobrodošlici smo se sprehodili po vasici mimo kamnitih suhozidov in na edinstven način prisluhnili zgodbi o zgodovini njihovih prednikov, vstopili v kamnito hišo, kjer smo spoznali stare predmete, pohištvo, orodje ter prisluhnili, kako so nekoč živeli Dalmatinci. Nato je sledil praznik za naše brbončice. Pokusili smo drniški pršut, jedi izpod peke in odlično domače vino. Po kosilu je naključno prišel v Etno selo tudi MePZ Cominum iz Komna, ki se je vračal iz mednarodnega tekmovanja pevskih zborov v Šibeniku, kjer je osvojil zlato priznanje. Iz grl komenskih pevcev je takoj zadonela zmagovita pesem, nato smo se jim pridružili tudi mi. Poslovili smo se z našo himno, pesmijo Repentabor in se zapeljali proti Krasu z lepimi, nepozabnimi spomini.

Vida Stržaj Metljak
Tajnica RZ Repentabor

DVE DOMOVINI

Likovna kolonija v Pišecah

V Pišecah, mali vasici v bližini Brežic je letos potekala že 25. likovna kolonija Slovencev, ki živijo po svetu in v zamejstvu. Prireja jo Združenje slovenska izseljenska matica, udeleženci pa prihajajo iz zelo različnih držav. Nastanjeni v vili Silva Marija so letos ustvarjali likovna dela na temo **Dve domovini**. Strokovni vodja kolonije je bila kuratorica in likovna kritičarka **Monika Ivančič Faifar**, kolonije pa se je udeležil tudi naš **Ivan Kosmos**, ki vam bo svoje vtise in doživetja podrobno opisal v prihodnji številki.

Udeleženci likovne akademije v Pišecah

Oglejte si

Našo spletno stran: www.triglav-split.hr (prva stran)
Spremljate nas na FB : Slovensko društvo Triglav

O vseh dogodkih si lahko video posnetke ogledate, ali časopisne članke preberete na:
<http://svsd.rtvsl.si/hrvaska/med-slovenci-v-splitu/394734>
<http://hrt prikazuje.hrt.hr/336179/manjinski-mozaik-splitski-triglav> (HRT v Slovenskem kulturnem društvu Triglav Split)
www.pomurec.com
<https://youtu.be/pVJQ42kFv6U> (Umag 5. obletnica)
<http://mreza.tv/zajedno-3/> Nastop MePZ Triglav na manifestaciji DOM JE TAM KJER JE PESEM Dvorana Doma HV, 9. maj 2016.
<http://mreza.tv/zajedno-3/> Nastop MePZ Triglav na promociji knjige Mitje Lamuta PAROBRODI JADRANA na razglednicama
<http://www.hrt.hr/enz/prizma/> Visoki gostje na obisku v SKD Triglav Split (od 9. minute)
<http://www.hrt.hr/enz/prizma/> 20. obletnica Klekljarske sekcije SKD Triglav – Split
<http://mreza.tv/zajedno-3/> 20. obletnica MePZ SKD “Triglav” Split

DOBRODOŠLI DOMA
2016

Ljubljana, 30. 6. 2016 - 2. 7. 2016

Spoštovani Slovenke in Slovenci, dragi prijatelji Slovenije, vsi, ki spoštujemo slovenske vrednote in vsi, ki občudujemo slovenske lepote! Naše 6. tradicionalno srečanje Slovencev Dobrodošli doma bo ob 25. obletnici samostojnosti naše domovine v srcu Slovenije, v zeleni prestolnici Evrope v našem glavnem mestu, Ljubljani. Vabimo vas, da skupaj ustvarimo nepozabno doživetje ob slovenski glasbi, plesu in ogledu vrhunskih kulturnih dogodkov v Ljubljani in okolici, se sprehodimo skozi Ljubljano in uživamo v arhitekturnih dosežkih preteklosti ter lepoti in estetskih rešitvah mladih ustvarjalcev. Dobrodošli doma!

- Kot smo že objavili v prejšnji Planiki bodo v času, ko se rojeva nova številka, pevci in pevke zbora Triglav prepevali v Šentvidu pri Stični, odrasli udeleženci pouka slovenščine pa se bodo potepali po Dolenjski in si ogledali nekaj novih zanimivosti.

- Klekljarice bodo od 24.-26. junija sodelovale na 17. Svetovnem čipkarskem kongresu OI DIFA v Ljubljani

- Prva jesenska aktivnost bo Koncert ŽPZ „Slovenčice“ iz Tuzle in MePZ „Triglav“ Split

17. Septembra 2016 bo ob 19.00 uri v Mestnem lutkovnem gledališču Split, Tončićeva 1.

- S ponosom lahko najavimo odhod otrok dopolnilnega pouka slovenščine v Ljubljano.

Na povabilo predsednika Državnega zbora RS in Veleposlaništva RS v Zagrebu bodo sodelovali na slavnostni seji ob 25. obletnici samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Ker gre letos za pomembno obletnico, so se v Državnem zboru k sodelovanju odločili povabiti tudi mlade Slovenke in Slovence, ki živijo onstran meja matične domovine in s tem pokazati, da je Slovenija tudi njihova domovina in da slovenski kulturni prostor sega preko slovenskih državnih meja. Z velikim spoštovanjem in veseljem smo sprejeli povabilo. Obogatiti rojstni dan naše Slovenije je za naše društvo in naše otroke zares velika čast, odlična motivacija, obenem pa tudi nagrada za pridno učenje slovenščine. To je priložnost, da se srečajo s Slovenijo na zelo poseben in imeniten način. Program obiska vključuje tudi sprejem pri predsedniku države in pogovor s predsednikom Državnega zbora. Na proslavi bodo skupaj z mladimi iz sosednjih Italije, Avstrije in Madžarske odpeli državno Himno, Marin in Lori pa bosta vsem povedala Godarijevo: „Če dedek ne zna pripovedovati pravljič“. O vseh vznemirljivih, velikih in lepih trenutkih vam bomo pripovedovali v naslednji številki.

LEPO JE BITI VAŠA UČITELJICA

Občutek, da v življenju počneš nekaj, v čemer popolnoma uživaš, kar te izpolnjuje in neizmerno veseli, je zares poseben. In prav ta občutek me prevzema ob mojem delu z vami, ob mojem prelepem poslanstvu; prenašati znanje ter skrbeti in ohranjati slovenski jezik, kulturo in istovetnost nas Slovencev in potomcev, ki smo pristali v lukah zunaj matične domovine. Prenašati ljubezen do rojstnega kraja, do domačije, do domovine, do maternega jezika, prenašati ljubezen, ki je rojena s tabo, ki jo nosiš zakoreninjeno globoko v sebi, med vas, dragi moji, je prava privilegija.

S skupino starejših udeležencev dopolnilnega pouka, izpopolnjevalcev, uživam že 23 let, zavedajoč se, da je ohranjanje jezika vsa ta leta tudi zelo pomemben segment in dejavnik SKD Triglav v Splitu.

Dragocene so vezi, ki smo jih stkali. S ponosom povem, da je v skupini večina udeležencev že celih 23 let, kar priča o tem, da je prijateljska skupina zelo homogena, da se vsakič znova za njih najdejo zanimive vsebine, da so druženja bogata, iskrena, prijateljska. Da brez njih ne moremo živeti.

Vemo, da poleg uresničevanja jezikovnih ciljev dopolnilni pouk slovenščine spodbuja zavest, željo

in potrebo po ohranjanju jezikovnega, kulturnega porekla ter potrebo po vzpostavljanju stikov z državo porekla, obenem pa neguje medkulturne stike med pripadniki različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti sredine v kateri živimo.

Nadaljevalcev je bilo letos prijavljenih šest, z različnim predznanjem in različnimi cilji. Vsak po svoje zanimiv, dobrodošel in dragocen, tudi za društvo. Priznam, veliko sem se tudi jaz naučila od njih. Družiti se z mladimi, pomeni biti informiran, ostajati »mlad«.

Slovenščina v srcu

Le malo kje med Slovenci, ki so se raztepli po širnem svetu, je otroška skupina tako številna kot pri nas v Splitu. Zelo smo ponosni in veseli, da je temu tako. Zavedamo se, da je naša bodočnost z njimi svetla, zagotovljena.

Otroci, vaša sproščenost, vaša razigranost, včasih tudi hudomušna razposajenost dokazujejo, da ste v učilnici toplega doma triglavskega še kako dobrodošli, da tukaj veje duh prijateljske medsebojne povezanosti, ne glede na starost in mestno četrt iz katere prihajate. Trudim se in vselej si želim, da se lepo počutite, da vam vsebine in nova znanja o jeziku, navadah, ljudeh in lepi deželi vaših prednikov, sorodnikov, predstavim na najbolj zanimiv način, da vas kar se da pritegnem. Vem, da se naših sobotnih uric, ki jih mnogi vaši sošolci, prijatelji, preživijo v dopoldanskem počitku po tedenskih naporih v šoli, veselite, da radi prihajate in so naše urice delovne, živahne in zanimive, moj dan pa izpolnjen in posebno lep.

Hvaležna sem teti Lidiji za spretno in strokovno spodbujanje otroške kreativnosti, teti Lili za

pozitivno energijo in ideje, za njen nasmeh, podporo in motivacijo, mravljici Snježani za pridne roke, brez katerih v kuhinji ali na poti ne bi bilo tako bogato, sladko.

Ob koncu šolskega leta in našega druženja s slovenščino bi vam, pred odhodom na vaše zaslužene počitnice, rada priznala, da se jih tudi sama kar veselim. Prav tako kot vi se veselim prostih dni, z veseljem odložim šolske skrbi in se predam brezskrbnemu poležavanju na plaži, uživanju v morskih valovih, potovanjih po otokih in še kod. Ali pa prepuščanju prijetnemu branju, ki mi vsako poletje bogati bolj ali manj vroč ali naporen dan. Tudi vi si jih obogatite s kakšno zanimivo knjigo!

Obenem pa vam moram priznati, da vas kar kmalu že pogrešam, pogrešam naša vesela druženja, srečanja, kramljanja, pa tudi vašo zavzetost in pridno delo.

Spet potem komaj čakam september in naše snidenje.

Želim vam priznati še, da vas imam vse rada, da se vsakega posebej, vsakič ko stopi v našo toplo učilnico iskreno razveselim. Vsakogar, ki ga tu ne

najdem, pogrešam. Veselijo me vaši uspešni nastopi na prireditvah, zapete pesmice, odigrani prizorčki in lepa slovenska beseda v naučenih recitacijah.

Občutek, da se imamo radi, je neprecenljiv.

Srečna sem, ker sem vaša teta, vaša prijateljica, vaša učiteljica.

Priprave za odgovoren nastop

Poletna šola slovenščine

Zavod RS za šolstvo in Center šolskih in obšolskih dejavnosti bosta od 31. 7. do 12. 8. 2016 v domu Soča v Tolminu organizirala Poletno šolo slovenščine za otroke in mladostnike slovenskega porekla, ki živijo v tujini. Pokrovitelj in financer poletne šole je Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport.

V dopoldanskem času se udeleženci poletne šole učijo slovenščino, ob popoldnevih in med vikendom pa so zanje organizirani izlete v naravno-geografska zanimiva okolja ter ustvarjalne, športne in druge družabne dejavnosti. Šolo bodo pričeli z uvodnim

sestankom za udeležence in njihove starše, zaključili pa s krajšim kulturnim programom in podelitvijo potrdil udeležencem.

-Veseli smo, da se bodo poletne šole udeležili kar 4 učenci iz Splita: Marin Bilić, Leona Vukas, Paola Mikačić in Lori Slišković.

Preberite si, kaj je Lori motiviralo, da se pojde slovenščine učiti v prelepe kraje ob Soči.

Poletna šola slovenščine Informacija za starše

Program Poletne šole slovenščine vključuje:

dopoldanski pouk od 9.00 do 12.30

popoldanske aktivnosti po 15.00

-športno-rekreacijske dejavnosti

-izlet v Bohinj

-ogledi kulturno-zgodovinskih znamenitosti

-izleti v naravo in spoznavanje bližnje okolice

Motivacijsko pismo

Lori pripravljena za avanturo

Moje ime je Lori Slišković, stara sem 9 let. Sem odlična učenka tretjega razreda O.Š. Pujanke v Splitu. Rada se učim, v prostem času rada berem knjige, hodim na ure plesa in se igram s prijatelji.

Že dve leti ob sobotah obiskujem dopolnilni pouk slovenščine v Slovenskem kulturnem društvu Triglav, kjer se učimo slovenščine, se igramo razne zanimive igre in ustvarjamo v delavnicah. Imamo odlično učiteljico Vero Hrga, ki nam urice naredi zelo zanimive in zato z veseljem odhajam tja.

Moja velika želja je, da letos poleti obiščem poletno šolo slovenskega jezika. Mama mi je pokazala slike, kjer je dom in strašno mi je všeč narava, ki ga obdaja in program, ki je pripravljen za udeležence. Želela bi se naučiti čim več slovenščine, da bi se lahko pogovarjala s svojo mamo in prababico, ki sta obe rojeni v Sloveniji in tam tudi živeli. Moja babica ima na Šolti vikendico, kamor prihaja veliko otrok iz Slovenije. Z njimi se rada igram, rada pa bi se z njimi pogovarjala tudi slovensko, a tudi babici in dedku pokazati, česa sem se v poletni šoli naučila.

Mama in očka sta me samo enkrat peljala k sorodnikom v Maribor in takrat sem videla kako lepa in drugačna je Slovenija od mesta, kjer živim. Všeč so mi planine, zeleni gozdovi, travniki, reke, saj tega v Splitu ni.

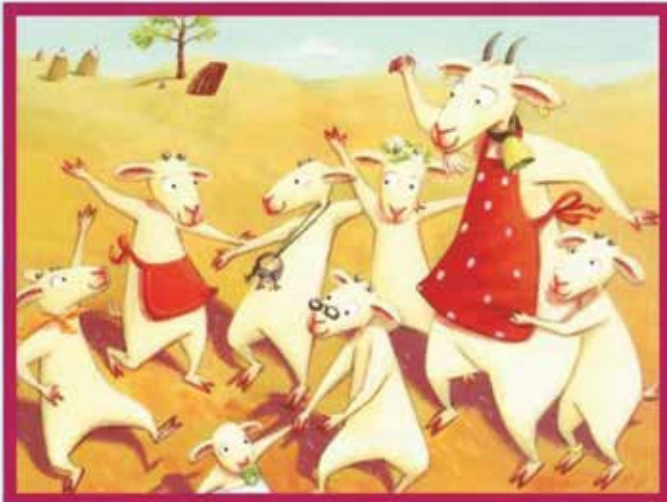
Sicer grem poleti k babici in dedku na Šolto in čeprav je tam zelo lepo, mi je včasih v teh dolgih dveh mesecih že dolgčas. Zato se veselim odhoda v Slovenijo, to bi bila prava avantura zame. Rada se igram z drugimi otroki, pa bi zagotovo spoznala veliko novih prijateljev, občutila kako je živeti v planini, se naučila mnogih novih slovenskih besed, sodelovala v raznih zanimivih delavnicah in prvič preizkusila kako je to, biti daleč od svoje družine.

Močno upam, da me boste sprejeli in morda še koga od splitskih udeležencev dopolnilnega pouka. Jaz pa Vam obljubljam, da bom pridna in poslušna. Če pa me vendarle ne boste povabili, ne bom preveč žalostna in Vam bom zopet pisala drugo leto.

Veliki pozdrav, Lori Slišković

ČE BABICA NE ZNA PRIPOVEDOVATI PRAVLJIC

Naše babice pri pouku slovenščine imajo pa res bogato domišljijo. In vse povedo narobe. O volku, kozi in kozličkih

Nekoč je živela koza, ki je imela sedem otrok, sedem kozličev. V sosednji hiši je živel volk s svojimi sedmimi volčiči. Volk je bil zaljubljen v kozo, ona pa je tudi imela njega rada.

Včasih sta šla igrati tenis, včasih v kino, ob torkih pa sta redno hodila k pouku slovenščine v društvo "Triglav". Otroci so takrat bili sami doma in jim je bilo dolgčas. Nekega dne, ko sta starša šla na pevske vaje in potem na večerjo, so volčiči prišli h kozličem v njihovo hišo. Cel popoldan so se igrali in skupaj gledali televizijo. Potem so še odšli v kino. Kosta starša prišla domov, sta se ustrašila kje so otroci. To se še nikoli ni zgodilo. Takoj sta poklicala 112 in policija jih je iskala po celem mestu. Otroci so se po kino predstavi še izgubili in niso našli poti domov. Zgodba se je vendar srečno končala, policija jih je našla in jih je pripeljala domov. Tedaj sta se koza

in volk odločila, da se bosta poročila. Poroka je bila čudovita, povabljene so bile vse živali iz kvarta. Od takrat srečno živijo vsi skupaj, le otroci so se toliko pomešali in uživali med sabo, da starša nista več poznala kateri je volčič, kateri pa kozlič. Kmalu so otroci dobili še sedem bratcev in sestic.

Breda

Mama koza je odšla v mesto k veterinarju, ker se ji je nekako napihnil trebuh.

»Bodite pridni, morda dobite brata ali sestrico« je še rekla kozličkom in odšla.

Kozlički so takoj naredili tulum. Poklicali so tudi volka. Skupaj so izpekli potico, da lepo pričakajo mamo. Ko se je mama vrnila, je našla volka popolnoma pijanega, na mizi potico, otrok pa nikjer. Klicala je otroke, nihče se ni oglasil. Nenadoma se je zaslišala harmonika in pesem...»Na planincih pa sončece sije, a volk spi sredi domačije...«

Vera

Mama koza je odšla k frizerju in doma zaklenila sedem zajčkov. Zajčki so skozi okno zbežali v gozd. Potem je prišel lovec Luka in po gozdu lovil zajce. Komej jih je vse zbral in odvlekel domov. Skuhal jim je hajdinsko kašo in otroci so se lepo najedli.

Mama koza je prišla od frizerja. Bila je tako lepa, da se je lovec Luka zaljubil vanjo.

Toda otročki niso bili srečni in so lovca nagnali.

Nataša

Nekoč je v nebotičniku na sedemnajstem nadstropju živela mama koza z otroki.

Mati je vsak dan šla na delo, otroci bi ostajali sami in bi prirejali različne zabave.

V sosednjem stanovanju je živel volk. Bil je že star, bolan, čeprav mehkega srca in ko so kozlički tako skakali, vriskali in topotali z nogami, ni več mogel prenašati tega vsakdanjega hrupa.

Nekega dne se je odpravil k sosedom s polno košaro slaščic. Ko so otroci zagledali soseda, so mu obljubili, da bodo odslej bodo pridni in pazljivi.

Lepo so se zahvalili dragemu sosedu za dobrote. Volk je končno imel mir. Mamica koza je pa bila zelo ponosna na svoje otroke.

Ana

Čestitamo, Yasmine!

Yasmine Anika Doršner, učenka dopolnilnega puka slovenščine, članica likovne skupine našega društva ter učenika 8.a razreda OŠ Meje je osvojila prvo nagrado v kategoriji likovnih del na likovno-literarnem natečaju, ki se že dolgo vrsto let održava v OŠ Josip Pupačić v Omišu na temo »Dobro jutro morje«.

Yasmine je bila najboljša v konkurenci med prispelimi 188 likovnimi del iz cele Hrvaške.

Nagrada „Josip Pupačić i ja“ je izročena Yasmine in njeni mentorici Ani Bušalić na slovesni podelitvi v galeriji Az v Omišu.

S podelitvijo teh nagrad se je pričelo obeleževanje tedna Josipa Pupačića, enega najbolj cenjenih sodobnih hrvaških pesnikov.

Vsi ga poznamo po njegovi antologijski pesmi "More" – za mnoge eni od najlepših pesmi v hrvaški književnosti.

V slovenščino jo je prevedel Ciril Zlobec.

Morje

*In gledam morje kjer se k meni vzpenja
in poslušam morje d o b r o j u t r o pravi
in morje me posluša jaz mu šepetam
o d o b r o j u t r o m o r j e rečem tiho
pa spet tiše ponovim pozdrav
a morje me posluša in posluša ter se smeje
pa je tiho in se smeje pa se vzpenja
in gledam morje gledam morje zlato
in gledam morje kjer se k meni vzpenja
in d o b r o j u t r o rečem m o r j e z l a t o
in d o b r o j u t r o m o r j e morje reče
in objame morje me okrog vratu
in morje in jaz in z morjem zlatim jaz
sediva skupaj ne pečini vrh obale
in smejeva se smejeva se morju.*

Josip Pupačić

V Zadru obeležili

11. Mednarodni dan kulturne različnosti

Slovensko kulturno društvo „LIPA“ Zadar, je že enajstič zapored sodelovalo na prireditvi Mednarodni dan kulturne različnosti.

Prireditev v organizaciji Koordinacije narodnih manjšin, ki prebivajo v Zadru, se je tokrat odvijala na odprtem prostoru Trga Pet bunara, v samem zgodovinskem centru Zadra.

Zadrski župan, Božidar Kalmeta je v pozdravnem govoru izpostavil, da ta prireditev dokazuje, da Zadar spoštuje in ceni raznovrstnost manjšin, ki s svojo kulturo bogatijo družbeno življenje Zadrske županije.

Slovence iz Zadra je ob tej priložnosti obiskal predsednik Zveze Slovenskih društev Hrvaške in član predsedstva Sveta za nacionalne manjšine Republike Hrvaške, Darko Šonc. Izrazil je zadovoljstvo s celotno prireditvijo, še posebej pa je pohvalil pridne člane in članice Slovenskega društva Lipa Zadar.

Narodne manjšine, združene v Koordinaciji narodnih manjšin Zadrske županije, so se predstavile s kulturnim programom in tradicionalnimi jedmi. Poleg albanske, bosanske, srbske, madžarske, makedonske, italijanske in slovenske manjšine, so se predstavile še češka, slovaška in poljska manjšina.

Slovenci so se predstavili z obloženo stojnico slovenskih tradicionalnih jedi. Članice „Lipe“ so pripravile prave domače klobasa s Koroške, sirne namaze iz Savinjske doline ter več vrst domačega kruha. Obiskovalci so se pogostili tudi s pravimi slovenskimi poticami – pehtranovo, makovo, rožičevo in s prekmursko gibanico. Med raznovrstnimi piškoti in rogljički, je bilo največ povpraševanje po posebnosti slovenske stojnice – janeževih upognjencih.

V kulturnem programu so se Slovenci predstavili z nastopom Tamburaškega orkestra KUD „Oton Župančič“ Artiče. Pod vodstvom prof. Dragutina Križaniča so izvedli venček Avsenikovih pesmi in navdušili publiko z izvedbo dalmatinske pesmi Kratki susret, s solistko z izjemnim vokalom, Elizabeto Križanić.

Dubrovnik

Slovenski minister Karl Erjavec je 11. junija v Dubrovniku obiskal slovensko društvo Lipa.

Vse prisotne je pozdravila predsednica društva Tanja Baletić.

Zagreb

V soboto 7. maja 2016 je v Hrvaškem glasbenem zavodu potekal slavnostni koncert, s katerim sta Kulturno posvetno društvo Slovenski dom iz Zagreba in Svet slovenske narodne manjšine mesta Zagreb počastila 25. obletnico državnosti Slovenije in Hrvaške, hkrati pa je bila obeležena tudi 25. obletnica Hrvaškega komornega orkestra.

Na večeru slovenske glasbe so bile predstavljene skladbe sodobnejših slovenskih skladateljev: Benjamin Ipavec – Serenada za komorni orkester, Črt Sojar Voglar – Koncert za violino in orkester, Marjan Lipovšek – Sedem miniatur za godala, Alojz Srebotnjak – Slovenski ljudski ples za godala, Aldo Kumar – Istrska suita za godala.

Dogodka se je udeležila tudi veleposlanica Republike Slovenije na Hrvaškem dr. Smiljana Knez.

Foto: Toni Hnojčik

Odšel je iskalec lepote Tomaž Pandur

"Slovenija bo šele zdaj spoznala, da je bil zelo velik režiser ter izjemen vizionar. Njegovo smrt je velika izguba ne samo za slovensko gledališče, temveč tudi za celotni kulturni prostor. Njegove predstave so rasle iz predstave v predstavo, zato jih ni mogoče obnoviti. Ni bil le umetnik, bil je veliko več od tega. Svojo zgodbo je delal do konca, ne glede na vse, kar se je dogajalo. In to uspešno. Je pa res, da ni bilo veliko ljudi, ki bi ga podpirali."

Direktor Festivala Ljubljana Darko Brlek (STA).

Med vajo za gledališko predstavo Kralj Lear v Makedonskem narodnem gledališču v Skopju je 12. aprila zaradi srčne kapi umrl slovenski gledališki režiser Tomaž Pandur. Star je bil 53 let.

Pandur se je rodil leta 1963 v Mariboru, iz režije je diplomiral v Ljubljani na AGRFT leta 1989. Že na Prvi gimnaziji v Mariboru je ustanovil svojo odmevno prvo gledališko skupino Tespisov voz. Njegov režijski prvenec je bila legendarna predstava Šeherezada v Slovenskem mladinskem gledališču 1989, z njo so gostovali po mnogih evropskih in ameriških odrih in festivalih. Med letoma 1989 in 1996 je bil umetniški direktor Drame SNG Maribor in s predstavami Hamlet, Božanska komedija, Faust, Babilon, Carmen mariborsko gledališče umestil na svetovni teaterski zemljevid. V njegovem obdobju so v mariborskem gledališču režirali tudi **Paolo Magelli, Janusz Kica, Eduard Miler ter Damir Zlatar Frey**.

Za svoje delo v tem obdobju je bil večkrat nagrajen. Za Fausta I, II v izvedbi SNG Maribor je leta 1991 prejel nagrado Prešernovega sklada, pa Borštnikovo nagrado za najboljšo režijo in najboljšo uprizoritev v celoti. Mesto Maribor ga je nagradilo z zlatim grbom, prav tako je prejel Glazerjevo listino in nagrado Bojana Stupice. Med tujimi priznanji velja omeniti zlato masko MES Sarajevo za režijo prav tako za Fausta I, II.

Po umiku v tujino, v New York najprej, in ustanovitvi lastnega "gledališča sanj" Pandur Theaters skupaj s sestro, dramaturginjo Livio Pandur, se je po uspešnih režijah v Berlinu, Parizu, Zagrebu, zlasti pa Madridu, kjer je doživel največje uspehe, vrnil po dobrem desetletju na slovenski oder. Pred dvema letoma je v ljubljanski Drami režiral Shakespearjevega Riharda II., lani pa Fausta na istem odru. Za novo sezono se je dogovarjal za prvo režijo po dolгих letih v mariborski Drami.

Njegove uspešnice na mednarodnih odrih zadnjih let so bile Inferno, Barocco, Medeja, Kaligula, Michelangelo, Vojna in mir.

Nekaj dni pred smrtjo se je vrnil z izredno uspešnega gostovanja kolumbijskega Ibero-ameriškega gledališkega festivala, kjer se je predstavil s petimi (razprodanimi) ponovitvami Fausta v produkciji SNG Drama Ljubljana.

Samo velikost je zares naravna

Ni prenesel majhnosti, v ljudeh, ki so ga obkrožali, sploh ne. »Samo velikost je zares naravna,« je rekel.

Zato so ga prepoznali ljudje s podobnimi vizijami. Zato ga je prepoznal direktor sarajevskega festivala **Miro Purivatra** in ga zadnja leta intenzivno nagovarjal v film. To je začutil **Pedro Almodóvar** po premieri Barroca, ko je skoraj z ljubosumnim nasmeškom rekel, da je to, kar je videl, filmska režija, to je začutil **Johnny Depp**, ki je z njim v New Yorku snoval nov film, to je začutil Ralph Fiennes, ki je z njim želel posneti scenarij Montenegro. **Hanna Schygula**, Fassbinderjeva muza, ki je z njim ustvarjala Simfonijo otožnih pesmi v Berlinu, **Javier Bardem**, ki mi je po madridskem Peklu pretresen rekel, da si sam kot igralec ne bi nikoli upal spustiti v tako totalen teater, prepoznal ga je **Gael García Bernal** na sarajevskem filmskem festivalu, ko mu je Tomaž rekel, da v njegovih očeh vidi Sto let samote.

Vesna Milek
Delo, 16.04.2016

*"O mesec, ko bi bil nocoj
v trpljenju zadnjikrat z menoj,
ti, ki prišel nešteto krat
si opolnoči me obiskovat
in bdečega me sredi knjig
miril dobrotni tolažnik!
Ko bi le prost zdaj vrh gora
užival tvojo luč z neba,
z duhovi nad skritimi brezni plaval,
po tratah se v tihem blišču poigraval,
in vse navlake znanja rešen
vstal v tvoji rosi zdrav, potešen!"*
J. W. Goethe, Faust

Povzela V.H.

Jelka Reichman in Ciril Zlobec letošnja častna meščana Ljubljane

Nagrade med drugim tudi Buldožerjem, Ivanki Mežan in Manci Košir

Ljubljanska mestna občina naziv častnih meščanov letos namenja ilustratorki Jelki Reichman in pesniku Cirilu Zlobcu. Dobitniki občinskih plaket so gradbenik in športnik Alojzij Juvanc, glasbenik Lado Leskovar, zdravnik Andrej Rant, društvo za pomoč žrtvam kaznivih dejanj Beli obroč Slovenije, Društvo Slovenija Rusija, glasbena skupina Buldožer in Taboriščni odbor Ravensbrück-Auschwitz.

Letošnja častna meščana so razglasili ob začetku Slovenskih dnevor knjige, naziv pa jima bodo podelili na majski slavnostni seji mestnega sveta. Poleg plaket bodo takrat podelili tudi občinska priznanja, ki jih prejmejo direktorica Mestne knjižnice Ljubljana Jelka Gazvoda, promotorka branja in

novinarka Manca Košir, igralka Ivanka Mežan, radijski režiser Aleš Jan ter filmski scenarist in režiser Igor Šterk.

*Promotorka branja
in novinarka
Manca Košir*

Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Povzela V.H.

Vodič za nabiranje zelišč

Nabiranja in predelovanja zdravilnih rastlin se lotimo sami le, kadar nas to veseli. S pozitivnim pristopom in dobro voljo bodo tudi nabrana zelišča kvalitetnejša. Pri prepoznavanju rastlin nam pomagajo odlične risbe in fotografije, rastlinski ključi in priročniki za nabiranje zdravilnih rastlin. Potrebno si je pridobiti dobro predznanje, saj je natančnost in dosledno prepoznavanje zelišč bistvenega pomena. Tisti, ki nimajo časa za nabiranje lahko zelišča dobijo pri zeliščarjih ali v lekarnah. Narava nam je pripravila obilico rešitev, ki čakajo na našo pozornost in na možnost, da nam služijo in so uporabljena z ljubeznijo.

Kdaj nabiramo

~ Čas nabiranja je odvisen od podnebnih razmer in nadmorske višine.

~ Nabirajmo v suhem vremenu, najprimernejša so sončna jutra, ko se rosa že posuši. Nabirati jih začnemo, ko so na vrhuncu rasti ali po navodilu (borovničevo listje nabiramo preden plodovi dozore).

~ Nikoli ne nabiramo mokrih rastlin.

~ Rastline, ki močno diše (timijan, baziliko, majaron...) nabiramo v vročem, suhem dnevu, opoldne, ko imajo največ eteričnih olj.

~ Zeli nabirajmo ob času cvetenja.

~ Cvetove, ko se začnejo odpirati, le cvetove sivke, ko so še v popkih.

~ Liste nabiramo, ko so popolnoma razviti, le pri brezi dajemo prednost mladim listom.

~ Plodove nabiramo, ko so popolnoma zreli.

~ Korenike in korenine navadno izkopavamo jeseni ali zelo zgodaj spomladi, ker so v tem času učinkovine nakopičene v tem rastlinskem delu.

Kaj nabiramo

~ Skrbno določimo rastlino, da ne bomo pomotoma nabrali napačne ali celo strupene zeli.

~ Zdravilnih rastlin nikoli ne nabirajmo ob cesti in tudi ne, če so zaprašene ali umazane. Zmeraj nabirajmo v neonesnaženem okolju, da rastlin ni potrebno oprati. Le s korenin in korenin pod tekočo vodo s ščetko odstranimo zemljo.

~ Nabirajmo samo tisti del rastline, ki ga bomo dejansko uporabili za zdravljenje, ne trgajmo ali ne pulimo cele rastline.

~ Nekatere rastline so redke, ogrožene in zato zaščitene. Ne nabirajmo jih v prosti naravi, če le moremo jih gojimo v vrtu.

~ Nabirajmo le zdrave rastline. Pri okužbah z virusi ali glivicami se ne spremeni le videz, ampak tudi sestavine.

Kako nabiramo

Nabiranje cvetov

Cvetovi naj bi se običajno zbirali v času polnega cvetenja. Vendar pa obstajajo razlike pri posameznih primerih. Včasih potrebujemo popek,

ali pa naj bi nabiranje potekalo v začetku cvetenja zaradi kasnejšega razcveta med sušenjem. Nabirati je potrebno celotne cvetove ali različne dele cvetov, odvisno od vrste. Nabirajo se zjutraj, ko rosa izgine. Nekateri cvetovi se ponoči ali v veliki vročini zaprejo. Te nabiramo, ko so odprti. Ker so cvetovi navadno zelo občutljivi, je treba pazljivo ravnati pri rokovanju z njimi, tako da ne pride do neželenih procesov, preden jih odložimo v sušilni prostor.

Nabiranje cvetočih poganjkov

stebela naj bi med nabiranjem bila odrezana pod krajem, kjer so nezrela (mlada) in obilno listnata. Nabirati je potrebno zgornji del stebel, do 40-50 cm višine, ker spodnji deli stebela

običajno ne vsebujejo aktivnih sestavin. Od grmov je potrebno nabrati zeliščne poganjke brez spodnjih delov stebela. Nikoli ne izvlecite celotne rastline s koreninami. Čas za zbiranje celih rastlin ali njihovih listov je najbolj primeren zgodaj zjutraj, potem ko je rosa že izhlapela, vendar preden je sonce še posebej močno. Nabrana zelišča se položijo v zračno košarico ali pladenj v zelo tankem sloju, tako da se fermentacija in segrevanje nabrane mase rastlin ne pospešuje. Nabrana zelišča je potrebno pripraviti za sušenje v najkrajšem možnem času,

Nabiranje plodov

Plodovi se nabirajo, ko so popolnoma dozoreli. Ob tem času jih večina spremeni barvo in vonj. To velja tudi za semena. Zrelo seme odpade z mnogih rastlin.

Zato bi semena morali opazovati, in ko dobijo svojo značilno barvo in jih manjši del že odpade, se poberejo rastline ali njihovi deli, polni semen. To se opravi v zgodnjih jutranjih urah, ko je še rosa, saj je v tem trenutku nevarnost odpadanja nizka. Plodove in semena je treba posušiti takoj, ko je mogoče.

Nabiranje listov

Listi naj bi se nabirali, ko so dovolj zreli, vendar ne "prestari". Bolnih listov ali listov, ki so jih nagrizli insekti, se je treba izogibati. Liste je

potrebno nabirati drugega za drugim, in listi z dolgim stebлом naj bi se odtrgali s 2-3 cm dolgim pecljem. V nekaterih primerih, npr. koprive (*Urtica dioica*), posebna očala pomagajo odstraniti s stebela vse liste naenkrat.

Nabiranje korenin

Korenine in korenike se nabirajo od jeseni do pomladi. Samo tiste korenine dajejo koristna zdravila, ki so bile nabrane v omenjenem obdobju. Izkopane korenine je treba očistiti umazanih delov; preostale neželene in propadajoče dele rastlin je

potrebno odstraniti. Sveže izkopane korenine bi morale mnogokrat biti oprane pod tekočo vodo.

~ Nabirajmo v košaro ali papirnato vrečko, rastlin ne tlačimo.

~ Slabe dele rastline odstranimo sproti ob nabiranju.

~ Takoj jih posušimo, da se zaradi encimatskih procesov sestavine ne spremenijo.

~ Naberemo samo toliko rastlin, kot jih potrebujemo.

Nabirajte z ljubeznijo!

Pa še malo slovenščine

PAZI

Marka - Markotā (pog.!)

instrument - inštrument (pomen!)

manager - manadžēr - menedžer

→ tujka

→ izposojenka

Ali - ALI

petnájst, pétnajst

kjerkoli, kjer koli

angoravolna → volna angora

C-vitamin → vitamin C

Oljka ali oliva?

Tako sem srečen, da sem med odraščanjem...

Počel to!

In ne to!

Učitelj: "Janezek, naštej mi tri živali iz Afrike!"
Janezek: "Lev in dva krokodila."

Janezek piše domačo nalogo, poleg njega pa dedek bere časopis. Nenadoma ga Janezek vpraša: "Dedi, kakšen stavek pa je to: V hiši ni nobenega vina več."
"Strela, Janezek, to sploh ni stavek, to je katastrofa!"

Janezek s kolesom drvi po klancu navzdol.
Spodaj se policaj zadere: "Ustavi se! Luči nimaš!"
Janezek: "Bejži, bremz tud ne!"

"Kaj si dal svoji kravi, ko je bila lansko zimo bolna?" vpraša Joža Anžeta
"Dal sem ji spiti en liter terpentina."
Naslednji dan se spet srečata.
Joža z gorjačo v roki zagrozi: "Ubil te bom. Ponoči mi je krava crknila!"
"Saj je moja tudi."

Trije Slovenci se zmenijo da bodo imeli piknik.
Primorec obljubi, da bo prinesel pršut,
Dolenjec obljubi, da bo prinesel cviček,
Gorenjec pa obljubi, da bo s sabo pripeljal nekaj svojih prijateljev.

Mici hoče poklicati moža, pa ima prazno baterijo v mobilnem telefonu.

Pa reče sinu Janezku, naj ga pokliče s svojega telefona.

Čez nekaj minut sin pravi: "Trikrat sem klical in vedno se je oglasila neka ženska."

Ko se mož vrne, ga žena pričaka na vratih in brez kakšne razlage mu eno primaže okoli ušes.

Potem pa sledi pridiga.

"Ženska se ti oglašja na tvojem telefonu!"

"Kakšna ženska neki? Kaj pa je rekla?"

"No, Janezek, povej!"

"Rekla je: Številka trenutno ni dosegljiva, prosimo, pokličite kasneje."

Dialog med zakoncema, zvečer v postelji, po opravljenih zakonskih dolžnostih, sladko utrujena in tesno objeta (poročenim v opomin in samskim v premislek!):

-Žena (zasanjano): Kaj bi storil, če bi jaz umrla? Bi se znova poročil?

-Mož (zaspano): Zagotovo ne!

-Žena (vznemirjeno): Zakaj ne, a ti v zakonu ni prijetno?

-Mož (previdno): Seveda mi je.

-Žena (zleze iz objema, se nasloni na komolec s pričakujočim pogledom): -Zakaj se torej ne boš spet poročil?

-Mož (buden, vdano): Dobro, se pa bom ponovno poročil.

-Žena (z bolečino na obrazu): Se boš?

-Mož (glasno zastoka in s prevali na bok).

-Žena (vztraja): Pa bosta spala v najini postelji?

-Mož (prepričano): Kje drugje pa naj bi spala?

-Žena (vztraja še naprej): Boš zamenjal moje slike z njenimi?

-Mož (razumsko): To se zdi primerno.

-Žena (vztraja in vztraja): A bo ona vozila moj avto?

-Mož (olajšano): Ne, ker nima izpita.

-Žena (tišina).

-Mož (z obrazom v blazini): Sra.....!

KARAOKE

Angleščina je zanj prava šala,
slovenščina tudi....

Pa naj še kdo reče
da ne znam peti....

Vse je pod kontrolo-
pravi Karlo

Vakula je rekel....

Mi se imamo radi

Vedno je lepo, veselo in sladko

PO PRIDNEM DELU

Ravnatelj in učenka

Medve sva sošolki...

Triglavci imajo visoke cilje

Pa še nazdravje

SKITNICE

Takole visok je naš Triglav

Bo kaj

skitnica

Razširi Božo

Ljubezen
nas veže

Greva pogledat,
če so doma.....

